

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/I. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političsko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 60 Din, za inozem. 80 Din. Posamezna šte. 1'50 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne novice vsih vrst je plačati po Din 2'50 od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Od načelne jasnosti k spravljivosti in strpljivosti.

Delegatom in udeležencem pokrajinske skupščine!

Hvalevredno je vsako prizadevanje priti našim desidentom nasproti in jim olajšati zopetni vstop v Udruženje, ako vodijo to prizadevanje čisti nagibi in umetno ne vznemirjajo duhov v naših vrstah ter ne rušijo stanovske discipline.

Ne zanikamo, da bi se ponekod tudi na naši strani ne delale napake osebnega naziranja in značaja — ker si niso še vsi deklarirali svojih načel deklaracije v njih duhu — kakor tudi nečemo delati za razne osebne napade in denunciacije odgovorne v celoti vse nasprotnike našega pokreta, ker vemo, da jih tudi mnogi od njih obsojajo.

Prvo je, da gremo preko osebnosti — ki so nekaterim še vedno edini cilj in vidik za presojo vseh vprašanj — na dnevni red in da izginijo osebne sovražnosti, ki so znak slabe vzgoje ali nizkotnega mišljenja. Ni zblizanja brez možnosti stvarnega razgovora.

Prezreti pa ne smemo, da niso toliko osebnosti, ki ovirajo zblizanje, ampak predvsem stara miselnost, posebno pa predsodki, ki si nadevajo načelni značaj, pri naših desidentih. Oni ne morejo in ne marajo pristati na načelno smer organizacije in to javno naglašajo, posebno podčrtavajo predsodek, da bi sedeli skupno s tovariši drugega političnega prepričanja. Na drugi strani pa ni možno stanovsko edinstvo — pravo, iskreno, brezpogojno stanovsko edinstvo — na drugi bazi, kot jo nudi naša smer in ni nobenega govora, da bi to bazo zapustili.

Kdor bi to hotel bi nas zapeljal na stranpoti in bi načelno hotel zopet izriniti en del učiteljstva iz naše organizacije, česar od naše smeri ne more nihče trditi.

Ideje popolnega stanovskega edinstva brez ozira na izvenstanovsko opredelitev ne žrtvujemo za nobeno ceno, ker smatramo njeno udeležitev kot življensko nujnost stanu in šole. Prepričani smo, da nam more gotove skupne vzgojne in kulturne naloge uspešno vršiti in skupne naše interese z uspehom ščititi in zastopati le enotna organizacija; prepričani smo, da vrši taka enotna organizacija poleg svojih bližnjih nalog velevažno funkcijo v narodnem in državnem življenju, ker združuje v odrejenem področju sile k pozitivnemu delu, ki jih politika razdvaja in je to najboljše šola k politični strpljivosti in zrelosti; prepričani smo, da samo enotna organizacija lahko ekonomsko izrablja vse sile stanu, jih enotno usmeri ter ustvari iz učiteljstva ono velesilo, ki bo imela odločilni vpliv v našem javnem življenju.

Kakor je vse to na videz enostavno in posebi umevno, vendar priznavamo, da je za mnoge tovariše težko se sprijazniti z mislijo in se zamisliti v možnost, da bi skupno v eni organizaciji delali za napredek šolstva in korist stanu s svojimi tovariši drugega političnega naziranja — političnimi antipodi. So med njimi vrli tovariši, a vsa njih politična vzgoja, vsa ogromna teža spominov in tradicij jim zabranjuje

je jasen pogled na današnji položaj.

Idejno so ostali tam, kjer so bili pred svetovno vojno. Vzgojeni so bili v duhovni tesnosrčnosti in intolranciji. Te tovariše je težko prepričati, ker se preveč oklepajo preteklosti in se premalo zamišljajo v sedanjost in bodočnost.

Koliko nasprotstva izvira iz načelne nejasnosti in idejne starokopitnosti in koliko nas še loči, je razvidno iz pisanja glasila naših desidentov. Med našim in njihovim stališčem obstoja doslej še načelna vrzel! Neiskreno je vsako prizadevanje, zatisniti oči pred tem dejstvom in speljavati naš spor na osebno polje. Z osebnostmi in pod firmo brezpogojne sloge izbegniti iskrenemu načelnemu sporazumljenju, bi bilo malo možno in malo častno! Ko zapustijo desidenti svoje ekskluzivno stališče in načelno pristanejo na našo smer, pojde vse drugo gladko!

Kar je bilo mogoče enim, mora biti mogoče tudi drugim. Od nikogar ne zahtevamo, da bi žrtvoval svoja načela in delal nasilje svojemu mišljenju.

Vsiljuje se nam naravnost vprašanje, kako je mogoče, da pripada večina učiteljstva, ki je ostala v Udruženju, ravno isti politični smeri, kakor naši desidenti — med njimi odlični, vplivni možje — in vendar navajajo naši desidenti to politično naziranje kot načelno razlog za svoj izstop. Kako je nadalje možno, da so ostali v Udruženju organizirani učitelji-socialisti, ki se po svojem mišljenju stokrat bolj razlikujejo od političnega mišljenja članov bivše Slom. Zveze, kot naši desidenti izven organizacije od svojih političnih somišljenikov v organizaciji?

Odgovor ne more biti drugi kot ta, da so eni svobodnomiselnejši, treznejši, politično zrelejši, strpljivejši od drugih. Vedno je bilo tako: čim več jasnosti v načelih, tem več strpljivosti in obratno. Le kdor je v načelih jasn, se lahko svobodno druži s komurkoli, ker se vedno zaveda, kaj ima z drugimi skupnega in česar nima skupnega. Iskal bo skupnega dela in skupnih smotrov, ne pa kazal le na ono, kar nas razdvaja.

Dočim se eni zavedajo, da brez preloma s kvaternimi tradicijami, brez emancipacije od stare miselnosti, ki je v veliki meri plod nemške vzgoje, ni mogoče spoznavanje novih nalog in novega položaja v narodni državi, se drugi trdovratno drže starih gesel in starih ideologij in za nobeno ceno nečajo priznati kvaternosti prejšnje smeri v stanovski politiki, ki jo je uvidelo in pripoznalo učiteljstvo. Nečajo pripoznati škode, ki jo je prizadejala našemu stanu, ker je cepila njegove sile in jih zapravljala v brezplodnih bojih.

Na žalost moramo ugotoviti, da predstavlja naši desidenti duhovno najbolj okorenelo skupino slovenske inteligence in capljajo daleč zadaj za razvojem in lastni stranki. Edina skupina je to napredne politične smeri, ki rada patetično — dasi vse prej kot resno — povdarja razliko svetovnih nazorov in se igra kulturne bojevnike.

V svoji zakrknjenosti ne opaža, da stoji tu med lastnimi političnimi somišljeniki popolnoma osamljena, da se je v masi slovenskih naprednjakov izvršil polagoma preokret na desno, da naprednost zgublja svoj prvotni pomen kot kulturnobojno geslo in postaja vedno bolj politična označba pravih jugoslovenskih nacionalistov, ki presojajo kulturna vprašanja edino z nacionalnega stališča, ne pa z vidika kakakega svobodnomiselnega svetovnega nazora.

Za ločitev duhov postaja vedno odločilnejši nacionalni in gospodarski moment, kar je treba pozdraviti, ker ima ta ločitev duhov svojo osnovo v realnem življenju in se tako naše politično življenje enostavnije usmeri ter se izloči iz njega gesla, ki so zanašala samo zmedo v našo javnost. Slovenski »liberalizem« ni bil nikoli kulturnoborben, najmanjše je to danes in prav je, da prenehamo s slepomišljenjem v načelnih vprašanjih. Slovensko učiteljstvo se je baš s tem najbolj odtujilo narodu, ker je zanašalo vanj gesla, ki so razkrajala njegove odporne sile v narodnem eksistenčnem boju. To priznamo!

Baš kulturnopolitična načela pa bi naj bila po mišljenju naših desidentov ona nepremostljiva ovira, ki onemogoča skupen stanovski nastop vsega učiteljstva, zlasti pa skupni kulturni program stanovske organizacije. Niso morda socialisti in prepričani ter dosledni svobodnomislci, ki to povdarjajo, ampak naprednjaki-nacionalisti.

Tak radikalizem, ki ni radikalizem, taka doslednost, ki ni doslednost, sta možna edino radi tega, ker nam manjka prava politična izobrazba. Tu bo treba zastaviti naše sile!

Čudno se glasi argumentacija pristavšev stare smeri, češ da smo žrtvovali svoj kulturni program, ko organizacije sloven. učiteljstva doslej lastnega kulturnega programa, zgrajenega na spoznanju narodove duše in narodovih potreb, sploh imele niso in so se naslanjale le na kulturne smeri strank; ko je možna izgradnja in udeležitev takega programa šele sedaj, ko smo se osvobodili tesnih spon in predsodkov stare smeri. Kdo more trditi, da so organizacije

ANTON SKALA, Maribor:

Program naše organizacije v bodočnosti.

(Konec.)

Interes naroda zahteva neodvisnosti in svobodo učiteljskega stanu.

Nujno je potrebno, da v dobah, ko se vrše brezobzirni, večkrat tudi nezakoniti in višja čustva malo ali nič upoštevajoči politični boji, ko se razplamte strankarske strasti in se zapostavljajo narodni interesi interesom strank, odloči nekdo, da bo stal svojemu narodu ob strani, ga čuval in mu kazal pot do kulturnega, gospodarskega in socialnega napredka, do zavesti narodne svobode in veljave in do pravega pojmovanja človečanstva.

Jugoslovenski učitelj se je odločil, da hoče biti duhovni vodnik in mentor svojemu narodu.

Toda, kdor hoče biti duhovni vodnik naroda, mora imeti zato potrebna svojstva:

mora biti prost, svoboden, ugleden, prožet z zavestjo edinstva in sloge, verovati mora v svoje poslanstvo in delati le iz ljubezni do stvari.

Ta veliki namen zahteva, da bodi učiteljski stan neodvisen, edin, složen, ugleden, vpliven, prožet z živo vero v svoje poslanstvo in poln ljubezni do dela. Danes še ni učiteljski stan na tej stopnji organizacijskega razvoja, brez dvoma pa je potrebno za stan in je v korist javnega življenja, da se na to stopnjo povzpne.

Ali se učiteljstvo zaveda, da je to res potrebno?

V prvem letu diskusij o neodvisni, edinstveni, vplivni, samo strokovni učiteljski organizaciji, si je ta ideja pridobila že ogromno število pristašev.

LISTEK.

J. M.:

Koncert pevskega zbora učiteljstva UJU v Št. Vidu in na Viču pri Ljubljani.

V nedeljo, 19. junija t. l. je priredil učiteljski pevski zbor pod vodstvom profesorja M. Bajuka kar dva dobro obiskana in kljub raznim težkim oviram sijajno izpadla koncerta. Da ni to prazna fraza, dokazuje dejstvo, da je več šentvidčanov prišlo zvečer na Vič, še enkrat poslušat lepo zapete pesmi.

V marsičem sta ta dva koncerta preskosila onega v Trbovljah. Predvsem naj omenim »Vragovo nevesto«, ki je bila v dinamično-agogičnem oziru podana tako, da bi je bil lahko vesel sam g. Adamič. Pesem je težka, a dobro in pravilno zapeta zelo učinkovita, kar je dokazalo živahno odobravanje občinstva. Upamo, da bo pri prihodnjem koncertu v Kranju navzoč tudi nje ustvaritelj. Tudi druge pesmi so bile pod spretnim in temperamentnim vodstvom prof. Bajuka prav dobro zapete. Na splošno željo občinstva so se morale nekateri pesmi, zlasti one za ženski zbor, ponoviti. Brez škode pa je odpadla Zgančeva »Zibu haja« za moški zbor. Prvi tenor, ki so itak maloštevilni, so bili ta dan, zlasti še zvečer prehlajeni, vsled česar bi krasni pianissimo ne prišel do prave veljave. Pri prihodnji vaji naj se ta pesem dobro opili in

postavi kot prva točka koncertnega sporeda.

Interpretacija je bila v splošnem prav dobra, pevci ugodno razpoloženi in disciplinirani, priporočali pa bi vsekakor več harmonične skupnosti, da se bo sleherni pesem glasila kakor iz enega liva. Ker pa se doseže to samo po mnogih in vztrajnih skupnih vajah, naj prihajajo člani pevškega zbora redno, brez izjeme in izgovora k določenim pevskim vajam.

Po glavnem letošnjem koncertu, ki se bo vršil ob priliki pokrajinske skupščine v Kranju, bo treba predvsem zbor v tenorih glasovno okrepiti in urediti razmere glede pevovodstva ter odstraniti vse one tajne sile, ki skušajo zbor udušiti. Da se to ne bo zgodilo, nam jamči izboren pevski material, vztrajnost in nepopisna požrtvovalnost članov pevškega zbora UJU.

Novi učni načrt za praktične vaje na učiteljskih.

V kratkem dobimo nov zakon za učiteljska, h kateremu moramo zavzeti svoje stališče. V prvi vrsti nas zanimajo določbe novega zakona o praktični izobrazbi gojenec učiteljskih. Kar se tiče ustroja učiteljskih, se menda ne bo veliko spremenilo, kvečje-

Prinašamo ta dopis, kot mišljenje prizadetih grogov, dasi se ne strinjamo povsem z njim. V interesu stvari je, da se oglašijo tudi drugi in se razčisti vprašanje z obeh vidikov. Uredn.

mu, da se priklopi učiteljsku še 1 letnik, to pa tudi ni gotovo. Kar ima sedaj veljavni statut za učiteljska dobrega, se mora ohraniti za naprej, tako n. pr. določba, da mora vsako učiteljsko imeti svojo vadnico, ki tvori z učiteljskim enoten organizem. To je potrebno z ozirom na enotnost dela, zahtev, ocenjevanja in z ozirom na neposredni stik učiteljstva z gojenci. Gojenca pa naj v večji meri ko sedaj posečajo v svrhu hospitacij ali praktičnih vaj tudi druge osnovne šole. Ukinitve vadnic pa se mora preprečiti, kakor je to že sklenilo učiteljsko društvo okraja Ljutomer dne 11. XII. 1926.

Po sedaj veljavnih predpisih so bili vsi profesorji učiteljska v stiku s praktičnim delom v vadnici. Prisojstvovali so učnim poizkusom in se udeleževali kritike. Tako so mogli zadostiti zahtevi, naj pouk v letnikih poda gojencem nekaj vzor za njihovo poznejše delovanje. Statut zahteva, da mora profesor pri pouku metodično pravilno postopati in upoštevati notranjo vez sorodnih predmetov. Pri pouku mora biti vedno v kontaktu z učenci, ne sme torej samo predavati, ampak mora jih navajati, da sami mislijo in sami delajo. Koncem ure ponovijo učenci samostojno predelano snov. Vsak profesor je moral doslej v 4. letniku obravnavati tudi metodiko svojih predmetov. Ker je imel vpogled v delovanje ljudske šole, je mogel pri pouku posebno to vpoštevati, kar bodoči učitelj v praksi potrebuje. Tako je bil profesor v ozki zvezi z delom na vadnici, kar je bilo le v prid

pouka v letnikih, bilo je pa tudi v prid vadnici, ki je dobila pri ocenjevanju dela gojencev tudi marsikatero pobudo.

Sploh sta se vadniški učitelj in profesor pri kritiki spopolnjevala, kar je prvi povdarjal bolj metodično, drugi bolj stvarno ali znanstveno stran. To ozko sodelovanje, ki je bilo v korist celemu zavodu, mora s prihodnjim šolskim letom prenehati, kajti naloge profesorjev pri praktični izobrazbi gojencev prevzame po novem učnem načrtu, ki je bil izdan pred nekaterimi meseci, ena sama oseba: nastavniki metodike.

Če bo ta še tako zmogen v svoji stroki, ali bo mogoč nadomestiti profesorje? Nastavnik metodike bo podajal v vseh razredih vadnice vzorne učne slike iz vseh predmetov osnovne šole. Pri njegovem pouku bodo navzoči gojenci 3. in 4. letnika in tudi vadniški učitelji. Ali se hoče s tem pouk nekako unificirati? Škoda, da pri se stavi novega učnega načrta ni bilo nikogar, ki bi se potezal za zgoraj navedene dobre določbe starega org. pravilnika.

Nastavnik metodike bo poučeval tudi metodiko vseh predmetov. Gotovo pa je, da je metodična literatura tako obširna, da je ena sama oseba ne more obvladati vistem obsegu, ki je za pouk na učiteljsko potreben. Akoravno je n. pr. učitelj petja ali telovadbe v prvi vrsti poklican, da poučuje tudi metodiko svojega predmeta, bo to vendar upravljal za naprej nastavniki metodike.

Pa kaj metodika!

Vseh gotovo ni mogla pridobiti in tega tudi ni nihče pričakoval in bi bil pravi čudež, če bi jih. Preveč je še med nami tovarišev, ki ob strani stojijo in čakajo na uspehe, ki jih bo dosegel novi pokret v stanovski politiki in prav radi zabavljajo.

Ce ti uspehi niso takoj vidni, ne da bi pomislili, da je na začetku vsakega pokreta treba mnogo vztrajnosti, potrpljenja in jeklenih živcev, da se z idejo prodre do onih mest, kjer se uspehi dosejajo.

Mnogo pa je med nami tovarišev, ki še ne morejo ločiti izvenstanovske opredeljenosti od stanovske borbe in so prepričani, da bo tudi v bodoče mogoče doseči uspehe le z izvenšolskim političnim delom. Pričakovati pa smemo, da bodo ti tovariši po treznem prevdaru izprevideli, da je politično delo popolnoma drugo kot stanovsko in da more na pristojnem mestu in ob svojem času vsakdo opravljati oboje, ne da bi radi tega prišel v navzkrižje s svojimi nazori.

Spoznali pa bodo obenem, da ni tovariško in ne lepo, ako se da kdo nagraditi za svoje politično delo z nagrado, ki si jo je drugi tovariš zaslužil s stanovskim delom. Za politično delo zahtevamo nagrade, ki jih politične stranke lahko dajo iz svojega področja in so jih deležne in jih uživajo razne ličnosti ne redko za naše delo; nikdar pa ne smemo za svoje politično delo izpodrinuti stanovskega tovariša z mesta, do katerega ima prednost pred nami. Čut stanovske morale mora biti najprej razvit v nas, ako hočemo dvigniti moralno v javnem življenju!

Pridige o morali, ljubezni in veri so kaj nevhvaležen posel in nihče jih ne posluša rad, pa naj govori kdorkoli in kjerkoli. Mnogo prepričevalnejša od besed so dejanja. Ako more govornik abstraktnost besede podkrepiti s konkretnostjo dejanja, potem ideja, ki jo širi tem hitreje zajame poslušalstvo in prepriča članstvo.

Gospodarska osamosvojitev učiteljstva.

Mnogo se govori v naših vrstah o Učiteljskih domovih. Važnost Učiteljskih domov je za naš stan tako velika, da ne moremo dovolj povdariti. V Učiteljskih domovih bomo sami vzgajali svoj naraščaj. Tam bomo lahko celim generacijam zbužali zavest skupnosti, stanovske morale, ljubezni, dolžnosti in utrjevali v njih vero v poslanstvo učiteljstva. Toda gradbe Učiteljskih domov ne smemo pustiti le učiteljskim edincem, to se razvija prepočasno; počasni razvoj pa izčrpa tvorne sile prevelikega števila naših najboljših stanovskih delavcev. Ves stan se mora zavzeti za gradbo Učit. domov. Napraviti je treba načrt, kje se naj postavijo najprej Učit. domovi in po določenem redu, ki ga sprejme glavna skupščina, naj se vrste vsa mesta, kjer se vzgaja naš naraščaj. Začne pa se naj v obmejnih mestih, kjer mora biti naše najboljši učiteljstvo.

Poleg Učit. domov pa se moramo okleniti tudi drugih gospodarskih ustanov, ki nosijo naše ime, da ne bodo le po imenu naše, ampak last vsega stanu. Koliko nesporazumljenj, razdorov so že povzročile te ustanove, ker smo jih smatrali za ustanove učiteljskega stanu, pa so bile le ustanove nekaterih, za gospodarski pokret vnetih in zaslužnih tovarišev in so ostale le njihove radi našega omalovaževanja in nerazumevanja gospodarskega temelja organizacij. Treba se bo oprijeti stvari na pravem koncu in s sodelovanjem nas vseh, da bodo te in bodoče gospodarske ustanove nam vsem v čast in ponos. Po naših gospodarskih podjetjih bo rasel naš ugled in naš vpliv bolj ko po vseh drugih akcijah. Zdrava gospodarska podlaga bo dala naši organizaciji ono življensko moč, ki jo mora imeti vsako podjetje, ki hoče uspevati in se uveljaviti. Brez te bomo le životarihi.

Zdrava gospodarska podlaga in izkušeno, uvidevno, širokopotezno vodstvo.

Vodstvo stanovskih edinic.

Kako je z vodstvom naše organizacije? Spomnimo se na naše občne zборе. Kako mrtvo in brez zanimanja se največkrat izvrše volitve vodstva. Kolikokrat se zgodi, da se izvolijo na odlično mesto tovariši, ki na to niti ni pristal, radi tega ne prihaja na seje in se v splošnem le malo zanima za

Z začudenjem in nevoljo slišimo trditve, da pouk v metodiki ni potreben, ker vsak učitelj že sam najde pravo pot pri podajanju učne stvarine. Da, najde jo morada, a kaj, nekateri nikoli ne. Kaj bi rekli k temu znameniti pedagogi kakor Herbart, Diesterweg, Kehr, Rein in dr., ki so dali v svojih delih tudi dragoceno metodična navodila? Učitelj naj torej vse izkušnje, katere so si pridobili šolniki tekom stoletij kratkomalo ignorira in hodi svojo pot. Ako je tako, potem tudi ne potrebujemo zgodovine pedagogike, ker ta je obenem tudi zgodovina metodike. Kar se tiče metodike, naj učiteljstvo odkloni vse nasvete tistih, ki šolskega dela ne poznajo. Mi sami si moramo ustvariti metodiko ljudskošolskih predmetov, drugi nam je ne bodo dali. Učiteljstvo pa naj zahteva:

I. da se osnutek zakona za učiteljska priobči, tako da ga more pregledati in staviti svoje predloge, in

II. da se revidira novi učni načrt za praktične vaje na učiteljskih in se pridržijo dobre določbe sedanje statute za učiteljska, posebno tiste, ki se tičejo vzajemnega delovanja profesorjev in vadniških učiteljev pri praktičnih vajah gojenec. Ti predpisi pa se naj na vseh učiteljskih tudi vpoštevajo.

stanovska vprašanja, dostikrat se dogodi, da se člani vodstva od nekaterih določijo in kratkomalo vsilijo članstvu. Dogode se slučajno, da pri izbiri odloča prijateljstvo, prvotni vtis kakega govora, da celo lepša zunanost, ali je potem čudno, če pod takim vodstvom delo v stanovski edinci zaostane in pride na mrtvo točko? Treba bo dvakrat, trikrat prerešati zmožnosti tovarišev, preden se izvolijo na vodilna mesta. Pri izbiri kandidatov naj odloča njih stanovska zavest, vztrajno delo in uspehi v stanovskem delu. Priznati si moramo, da bi mnogo notranjega nereda, nezaupanja in razprtij ne bilo v naših vrstah, ako bi se članstvo od najvažnejši točki dnevnega reda občnih zborov: pri volitvah vodstva stanovskih edinic ne pokazalo nepripravljenosti in desinteresiranosti. Ako je vodstvo dobro, je uprava dobra in je tudi za članstvo dobro.

Naš stanovski tisk.

Poleg gospodarskih podjetij in vodstva pa je važno tudi vprašanje našega stanovskega tiska.

Ali se zavedamo vrednosti in pomena stanovskega tiska? Mislim, da bi se sicer toliko ne diskutiralo o naših stanovskih listih, in ne bi pričela vsaka skupina, ki se odcepi od svoje matice ali se na novo ustanovi, takoj z izdajanjem svojega glasila, propagandnimi letaki in brošuricami.

Govorjena beseda vpliva v trenutku, ko jo slišiš, o napisani pa razmišljaš, ko si sam in se hočeš v stvar poglobiti. To samotno premišljevanje, ki je posledica tiskane besede, kaže človeškemu razumu nove smeri.

Naš stanovski tisk ni na posebno visoki stopnji. Stanovski listi se čitajo le od nekaterih. Večina, ki jo vprašaš zakaj ne čita listov, odgovori: Se ne maram razburjati, to ni stanovski list itd. Ali bo pri takem zanimanju in pri taki kritiki stanovskega glasila, kakor jo danes slišimo, kmalu prišlo v naših vrstah do stanovskega edinstva? Ali pomaga od članstva tako priljubljeno časopisje kakor je naše dvigati socialni, moralni in integralni nivo učiteljskega stanu. Kolika je moralna opora, ki jo uživajo od toliko čitanega časopisja naša gospodarska podjetja? To so vprašanja.

Vzpored zborovanja VII. pokrajinske skupščine UJU — poverjeništvu Ljubljana.

V zmislu čl. 18. pravil UJU sklicujemo VII. pokrajinsko skupščino UJU — poverjeništvu Ljubljana

5., 6. in 7. julija 1927 v Narodnem domu v Kranju.

Dne 5. julija:

1. Otvoritev razstave ob 14. uri v telovadnici drž. gimnazije.
2. Ob 16. uri seja ožjega sosveta v fizikalni dvorani drž. gimnazije.
3. Ob 17. uri seja širjega sosveta v fizikalni dvorani drž. gimnazije.
 - a) Nagovor poverjenika.
 - b) Poročilo o poteku in stanju revizije za leto 1924-1925 in 1926.
 - c) Predlogi društev za delegacijsko zborovanje.
 - d) Določitev odsekov: verifikacijskega, gospodarskega, dalje odsekov za teme, za pravila in za predloge.

V odseke pridejo le oni predlogi okrajnih učiteljskih društev, ki so jih za skupščino predložila v »Letnem poročilu«.

ZBOROVANJE DELEGACIJE.

Dne 6. julija:

1. Ob 8. uri verifikacija mandatov pri verifikacijskem odseku ob vstopu v gledališko dvorano Narodnega doma. Vsi predsedniki okrajnih učit. društev in delegati naj se prijavijo verifikacijskemu odseku z legitimacijo, pravilno overovljeno od društva.
2. Ob 9. uri:
 - a) Otvoritev po poverjeniku tov. A. Skulju.
 - b) Poročilo verifikacijskega odseka o navzočih in pri glasovanju upravičenih delegatih. Izvolitev potrebnih odsekov v smislu točke c) seje širjega sosveta.
 - c) Programatični referati:
 - I. Naš podrobnji delovni program s posebnim ozirom na delovanje okrajnih učiteljskih društev. Poroča tov. Jože Pahor.
 - II. Naš gospodarski program. Poroča tov. Alojzij Hreščak.
 - III. Naš tisk. Poroča tov. Jože Ribičič.
 - d) Od 14.—16. zborujejo izvoljeni odseki v gimnazijskem poslopju. Sobe so znamenovane s tablico.

Ob 16. uri: d) Tajnikovo poročilo. Poroča tajnik tov. Jos. Kobal.

e) Blagajnikovo poročilo: 1. račun poverjenika; 2. račun »Zvončaka«; 3. proračun poverjenika; 4. proračun »Zvončaka«. Poroča glavni blagajnik tov. Rado Grum.

f) Poročilo nadzornega odbora.

g) Nova pravila UJU. Poroča tov. A. Skala.

h) Poročilo in predlogi odsekov.

KONCERT PEVSKEGA ZBORA UJU UČITELJSTVA.

4. Ob 21. uri koncert pevskega zbora UJU učiteljstva v veliki dvorani Narodnega doma. Po koncertu godba in prosta zabava istotam.

s katerimi se bomo morali pričeti resno baviti. Svojemu stanovskemu časopisju bomo morali posvečati mnogo več pozornosti. Urediti bo treba pošiljanje člankov in dopisov, določiti pa tudi uredniku njegov delokrog. Dosedaj moremo govoriti le o pokrajinskem stanovskem časopisju, pogrešamo še osrednje stanovsko glasilo.

Nemogoče je govoriti o absolutnem stanovskem edinstvu, dokler tovariši v Južni Srbiji vse leto ne slišijo, kaj delajo in o čem razpravljajo tovariši v Sloveniji in oni v Dalmaciji ne vedo za Vojvodince itd. Preveč smo še ločeni. Tisk pa nas more združiti.

Vsako društvo bi moralo naročiti stanovske liste iz drugih poverjeništev in na dnevnem redu mesečnih zborovanj bi moralo biti poročilo o stanovskem gibanju širrom drugih pokrajin.

Centralno glasilo pa naj bi vezalo vse stanovske edince z iniciativnimi in informativnimi članki in dopisi iz vsega območja Uduženja. Centralno glasilo bi moralo biti obvezno za vsa društva. Dobro organiziran stanovski tisk bi lahko pravočasno opozarjal na razne nameravane nredbe, odloke in amandmane, ki ogrožajo in na slabše spreminjajo naše že pridobljene stanovske in državljanske pravice. Pravčasna obvestila po tisku bi izzvala pravočasne sklepe vsega stanu, ki bi bili v veliko oporo našemu vodstvu, ko se zavzema za pristojnih mestih za pravne in materialne interese učiteljstva.

Pri izdelavi programa dela za bodočnost se ne razblinimo z vsemi mogočimi in nemogočimi načrti, poprimimo se najprej najvažnejšega, drugo pa se bo potem stopnjama razvilo iz že doseženega. Najvažnejše, da bo naše Uduženje uvaževana in priljubljena strokovna zastopnica vsega osnovnošolskega učiteljstva pa je:

1. Dati Uduženju solidno gospodarsko podlago;
2. dvigniti stanovski tisk in
3. izbrati sposobno vodstvo.

Vse troje je enako važno. Brez prvega ni drugega in brez drugega ni prvega; brez tretjega pa ni prvega ne drugega in slabo tretje uniči lahko tudi prvo in drugo.

Te tri točke so kardinalne točke našega stanovskega programa za bodočnost.

POKRAJINSKA SKUPŠČINA.

Dne 7. julija:

Ob 9. uri:

1. Poverjenikov nagovor.
2. Vzgoja kmetijske mladine po šolski dobi. Poroča tov. Josip Dolgan.
3. Naša mati. Poroča tovarišica Josipina Ahtikova.
4. Rdeči križ — človekoljubna organizacija. Poroča tajnik oblastnega odbora R. K. tov. Ivan Malnarič.
5. Resolucije.

Po skupščini položitev venca pred spomenik kralja Petra I. Osvoboditelja. Pevski zbor zapoje državno himno. Nato odhod na pokopališče in položitev šopkov na grob Prešernov, Jenkov, Kmetov in Žumrov. Pevski zbor zapoje »Strunam«.

Dolžnost in stanovska zavest vevlevata, da se udeležijo skupščine vse učiteljstvo osrednjih okrajev.

Uduženje jugoslovenskega učiteljstva — poverjeništvu Ljubljana

dne 1. julija 1927.

Andrej Skulj,

poverjenik.

Josip Kobal,

tajnik.

Vlaki za skupščino v Kranju.

Vlaki za skupščino v Kranju.

Ljubljana	Kranj	Kranj	Ljubljana
Odhod	Prihod	Odhod	Prihod
ob 6.55	ob 7.54	ob 6.24	ob 7.23
8.45(b)	9.20(b)	8.00(b)	8.35(b)
11.40	12.36	10.46	11.33
14.40	15.36	15.48	16.40
17.26	18.15	18.30	19.28
18.55	19.58	19.05(b)	19.38(b)
21.11(b)	21.46(b)	20.13	21.03
Vozovnica stane sem in tja potniški Din 10.50			
brzi »21«			

Stanovanjski odsek posluje permanentno na postaji 5. in 6. julija. Udeleženci na skupščino naj se zglase pri njem takoj po prihodu vlaka zaradi prenočišča. Kdor še ni javil udeležbe, naj to stori nemudoma.

Informativni odsek posluje v avli Narodnega doma. Daje vsa potrebna pojasnila.

Učiteljski par iz Dalmacije želi provesti ferije u kojem visokem predjelu Slovenije. Moli se za informacije u pogledu cijena one g. kolege, koji bi bili voljni pobrinuti se za nabavu stana

ili barem informirati. Spravan na sličnu protuustlugu

Dinko Čabov — Primošten (Dalmacija).

Kmetijsko nadaljevalno šolstvo.

KMETIJSKI TEČAJ ZA OSNOVNOŠOLSKOŠKE UČITELJE

na specialni živinorejsko-poljedelski šoli na Grmu.

Ravnateljstvo specialne živinorejsko-poljedelske šole na Grmu pri Novem mestu obvešča s tem vse uprave osnovnih šol v ljubljanski oblasti, da se bo vršil v tej šoli od 10. julija do 20. avgusta 1927 šest tedenski kmetijski tečaj za osnovnošolske učitelje. Smoter tega tečaja je, da se učitelji osnovnih šol usposobijo na predlog Odešenja za kmetijski pouk Ministarstva za kmetijstvo in vode.

Glede tečaja in sprejema v tečaj se objavljajo sledeče:

1. Predavali se bodo tile predmeti: vinogradništvo, kletarstvo, sadjarstvo, vrtnarstvo, živinoreja, poljedelstvo, travništvo, zadržništvo, mlekarstvo, perutinarstvo, kmetijsko gospodarstvo, čebelarstvo, živinodravstvo, uporaba in konserviranje sadja in zelenjave. Teoretični pouk bo obsegal 24 ur na teden in se bo vršil vsak dan po 4 ure predpoldne. Dnevno od 3. do 6. popoldne pa se vršijo obvezna strokovna praktična dela. Prazniki in po potrebi tudi kakšno nedeljo določeni so za poučne izlete v bližnje okolice. Zadnje štiri dni tečaja se bodo vršili zaključni izpiti iz vseh predavanih predmetov. O izpiti se bodo udeležencem tečaja izdala izpričevala.

2. Da se bo tečaj mogel vršiti, je potrebno, da se prijavi in udeleži vsaj 10 učiteljev. Ako se jih prijavila manj, se jih bo dodelilo drugemu zavodu, kjer se bo vršil enak tečaj.

3. V tečaj se sprejme največ 15 učiteljev iz ljubljanske oblasti. Prošnje za sprejem v tečaj se morajo vložiti najpozneje do 5. julija t. l. preko pristojne uprave osnovne šole na ravnateljstvo specialne živinorejsko-poljedelske šole na Grmu. V tečaj sprejete prosilce bo ravnateljstvo obvestilo takoj po poteku roka za vlaganje prošnji. Vsi sprejeti se morajo zglasti dne 11. julija predpoldne pri ravnateljstvu zavoda.

4. Glede oskrbe in prehrane udeležencev tečaja ni nič določenega. Ravnateljstvo pa bo mogoče dati na razpolago v internatu stanovanje brezplačno, prehrano pa proti odškodnini 12 do 15 Din na dan.

— K anketi za kmetijsko-nadaljevalne šole, ki bo dne 10. julija t. l. ob 10. uri dop. na kmetijski šoli na Grmu, naj prinesejo udeleženci »Učni načrt za kmetijsko-nadaljevalne šole«, ki je bil priložen Učit. Tov. št. 7. z dne 16. februarja 1922. Uprava nima nobenega izvoda več v zalogi. Udeleženci naj načrt doma proučijo in sestavijo za devne izpreminjevalne predloge.

— Kmetijski tečaji za učitelje. Prosvetno ministrstvo je izdalo odlok O. N. br. 38.632 od 11. VI. 1927 na podlagi odloka poljedelskega ministrstva št. 24.615 od 9. IV. 1927, ki v njem javlja, da se vršijo od 10. julija do 20. avgusta t. l. šesttedenski kmetijski tečaji v 14 nižjih in specialnih kmetijskih šolah z namenom usposobiti osnovnošolske učitelje za poučevanje na kmetijsko nadaljevalnih šolah. Na vseh šolah je preskrbeno za udeležence tečajev brezplačno stanovanje in olajšave pri ustanovitvi skupne menze. Učne osebe bo plačalo poljedelsko ministrstvo. Potne stroške pa morajo plačati udeleženci tečajev sami.

— Tečaji se bodo vršili v sledečih krajih: 1. Grm pri Novem mestu za 15 udeležencev iz ljubljanske oblasti; 2. Sv. Jurij pri Celju za 25 udeležencev iz mariborske oblasti; 3. Ilok v Sremu za 15 udelež. iz sremске oblasti; 4. Slavonska Požega za 20 udelež. iz osebne oblasti; 5. Križevci za 15 udelež. iz zagrebske obl. 6. Gospić za 25 udel. iz Primorske krajiške in splitske oblasti; 7. Novi Sad za 15 udelež. iz bačke obl. 8. Ada za 30 udelež. iz beogradske in podunavske obl. 9. Vukovo-Begotin za 25 udelež. iz timoške in požarevačke obl. 10. Čuprija za 20 udelež. šumadijske in kruševske obl. 11. Aleksinac za 15 udelež. iz niške, kosovske in vranjske obl. — Razen teh bi se lahko vršili tečaji v Butminu pri Sarajevu in v Banja Luki za po 20 udelež. Ti bi morali stanovati v kaki bližnji osnovni šoli, ker ni tamkaj na razpolago potrebnih stanovanjskih zgradb. — Vsi reflektanti naj vložijo kolkovane prošnje direktno na ravnateljstva dotičnih šol najkasneje do 1. julija. (Odlok je sploh prepoznano izšel za rok in bo že iz tega razloga rok moral biti podaljšan. Op. uredn.)

Splošne vesti.

IZJAVA.

Glede razprav v nekotih učit. društvih, da »spravni odbore« oziroma podpisani ni sem bil upravičen razposlati učit. društvom okrožnice s predlogi za spravo, da smo kršili disciplino v organizaciji itd., si dovolim ljujem podati sledečo izjavo:

1. Kot organizovani člani UJU imamo v smislu točke b § 8. poslovnika poverjeništvu UJU pravico in dolžnost, sodelovati na izvrševanju za združitev vsega učiteljstva. Ta namen je zapopaden v § 2. omenjenega poslovnika in tudi v § 2 pravil UJU.

2. Vsako učiteljsko društvo ima ob svojih zborovanjih na dnevnem redu tudi »dopise«, a nobeno nima v svojih pravih določbe, da mu smejo dopise pošiljati samo lastni člani, iz česar sledi, da mu sme dopisovati vsakdo torej tudi mi. Naša okrožnica je namreč spadala med dopise.